

MICHAEL SERUP

Generationsskifte

Omstrukturering

3. UDGAVE

Michael Serup

Generationsskifte – omstrukturering

3. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2019

ISBN 978-87-619-4065-0

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord 5

AFSNIT I Generationsskifte

Kapitel 1   **Generationsskifte – planlægning og aftaler**   **21**

1.   Om begrebet generationsskifte   21
2.   Planlægning af generationsskifte   22
- 2.1.   Relevante hensyn ved generationsskifte   23
- 2.1.1.   Hensynet til den ældre og til den unge   23
- 2.1.2.   Hensynet til virksomheden   25
- 2.1.3.   Hensynet til generationsskiftebeskatningen   28
- 2.2.   De strukturerede overvejelser   29
3.   Aftalen om generationsskifte   32
- 3.1.   Generationsskifteaftalens elementer   33
- 3.2.   De enkelte hoveddokumenter   34
- 3.2.1.   Overdragelsesaftale   34
- 3.2.2.   Gavebrev   38
- 3.2.3.   Aftale om fælles ejerskab   39
- 3.2.4.   Tilknyttede aftaler   42
- 3.3.   Sikringsakter   42
4.   Fonde og generationsskifte   43

Kapitel 2   **Det retlige grundlag for generationsskifte**   **45**

1.   Overdragelsesbegrænsninger   45
- 1.1.   Aftaleretlige rådighedsindskrænkninger   45
- 1.1.1.   De løbende kontraktforhold   46
- 1.1.2.   Særligt om tilbehørspant i fast ejendom   47
- 1.2.   Ægteskabsretlige rådighedsbegrænsninger   50
- 1.2.1.   Familiens helårsbolig   50
- 1.2.2.   Misbrugskrav   52
- 1.3.   Arveretlige rådighedsbegrænsninger   53
- 1.3.1.   Dødsgaver og dødslejegaver   53
- 1.3.2.   Uskiftet bo   56
- 1.3.3.   Gensidigt testamente   58

Indholdsfortegnelse

- 2. Erhvervelsesbegrænsninger 60
- 2.1. Generationsskifte til umyndige 61
- 2.1.1. Overdragelser til umyndige 61
- 2.1.2. Forvaltningen af den umyndiges formue 63
- 2.2. Særligt om landbrug 64

Kapitel 3 Den almindelige generationsskiftebeskatning 66

- 1. Generelt om indkomstbeskatning 66
- 1.1. Fysiske personer 66
- 1.2. Virksomhedsordningen 71
- 1.3. Kapitalselskaber 76
- 2. Det skatteretlige realisationsbegreb 77
- 2.1. Afståelse ved ophør af ejendomsret 78
- 2.2. Afståelse af begrænsede ejerrettigheder 80
- 2.3. Det skatteretlige realisationstidspunkt 82
- 2.3.1. Fremrykket skatteretlig realisation 83
- 2.3.2. Udskudt skatteretlig realisation 96
- 2.4. Overdragelse uden realisation 98
- 2.5. Betingelser og forbehold 106
- 3. Almindeligt om Skats korrektionsadgang 109
- 3.1. Skatteforbehold 119
- 3.2. Skatteretlig omgørelse 125
- 4. Opgørelse af anskaffelses- og afståelsessummer 141
- 4.1. Opgørelse efter den almindelige hovedregel 142
- 4.1.1. Anskaffelsessummen 142
- 4.1.2. Afståelsessummen 143
- 4.2. Særligt om løbende ydelser 148
- 4.2.1. Afgrænsning af en løbende ydelse 149
- 4.2.2. Anvendelsesområdet for LL § 12 B 152
- 4.2.2.1. Aftalens parter 152
- 4.2.2.2. Aftalen skal være gensidigt bebyrdende 153
- 4.2.2.3. Aftalens genstand 154
- 4.2.3. Kapitalisering af den løbende ydelse 155
- 4.2.4. Saldosystem for de løbende ydelser 158
- 4.2.4.1. Ydelsens ophør 159
- 4.2.4.2. Overdragelse af løbende ydelser 161
- 4.2.5. Henstandsordning for immaterielle aktiver 162
- 4.2.6. Et eksempel på løbende ydelser og henstand 164
- 4.3. Kontantværdiansættelse 165
- 4.4. Fordeling på flere aktiver 166
- 5. Realisationsbeskatningen 168

5.1.	Realisationsbeskatning af de enkelte aktiver	168
5.1.1.	Fast ejendom	168
5.1.1.1.	Genvundne afskrivninger	169
5.1.1.2.	Kapitalgevinster	170
5.1.1.3.	Udskudt avancebeskatning ved geninvestering	173
5.1.2.	Driftsmidler	175
5.1.3.	Immaterielle aktiver	178
5.1.4.	Skatteretlig goodwill	178
5.1.5.	Landbrugets beholdninger og besætninger mv.	185
5.1.6.	Aktier mv.	187
5.1.6.1.	Avanceopgørelsen	196
5.1.6.2.	Indgangsværdi for minoritetsaktionærer 18. maj 1993	197
5.1.6.3.	Ejertidsnedslag for hovedaktionærer pr. 18. maj 1993	198
5.1.6.4.	Kapitalnedsættelse og salg til selskabet (indløsning)	199
5.1.7.	Obligationer, gældsbreve, fordringer mv.	210
5.1.8.	Næringsaktiver	211
5.1.9.	Andre formuegoder	212
5.2.	Den særlige beskatning ved virksomhedsophør	214
5.2.1.	Ophørsbeskatning af driftsmiddelsaldo	214
5.2.2.	Ophør med virksomhedsordningen	215
5.2.2.1.	Beskatning af opsparet overskud	215
5.2.2.2.	Alene delvist ophør med virksomhedsordningen	218
5.2.3.	Hvornår foreligger der virksomhedsophør	222
5.2.3.1.	Virksomhedsophør eller fortsat drift	223
5.2.3.2.	En eller flere virksomheder	225
6.	Anskaffelsessum og afskrivningsgrundlag	226
7.	Tinglysningsafgift	226
8.	Moms ved virksomhedsoverdragelse	231
8.1.	Den almindelige momspligt	231
8.2.	Momsreguleringsforpligtelser	232
9.	Omkostninger ved overdragelse mv.	235

Kapitel 4 Den særlige generationsskiftebeskatning 237

1.	Værdiansættelse i et generationsskifte	239
1.1.	Aktier mv.	242
1.2.	Goodwill mv.	255
1.3.	Fast ejendom	262
1.3.1.	Fordringer og gældsbreve	281
1.3.2.	Varelagre mv.	281
1.3.3.	Formueaktiver i øvrigt	282
1.3.4.	Brugs- eller indtægtsnydelser	282

Indholdsfortegnelse

- 2. Gavebeskatningen 283
- 2.1. Det skatteretlige gavebegreb 284
- 2.1.1. Gavefordel 284
- 2.1.2. Gavehensigt 287
- 2.1.3. Gavens fremtrædelsesform 289
- 2.2. Gaveafgift 291
- 2.2.1. Den gaveafgiftsberettigede personkreds 292
- 2.2.2. Afgiftspligtens omfang 293
- 2.2.2.1. De afgiftsfri gaver 293
- 2.2.2.2. De afgiftsfri bundgrænser 295
- 2.2.2.3. Afgiftspligtige gaver 298
- 2.2.2.4. Nedsat afgift for successionsaktiver 299
- 2.2.3. Fradrag af passivpost 306
- 2.2.4. Fradrag af tinglysningsafgift 306
- 2.2.5. Fradrag af afgift til fremmed stat 308
- 2.2.6. Afgiftspligtens indtræden og berigtigelse mv. 308
- 2.2.7. Henstand med gaveafgift 311
- 2.2.8. Klage over afgiftsberegning mv. 312
- 2.2.9. Genoptagelse 312
- 2.3. Særligt om familielån 313
- 2.4. Særregler for beskatning af gavegiver 316
- 2.4.1. Forældrebeskatning af gaveafkast 316
- 2.4.2. Afskåret fradragsret for løbende ydelser til børn 319
- 2.4.3. Afskåret fradragsret for renter af gavegæld 320
- 3. Overdragelse med skattemæssig succession 321
- 3.1. Den successionsberettigede personkreds 322
- 3.1.1. Familiesuccession 322
- 3.1.2. Medarbejdersuccession 323
- 3.2. Successionsoverdragelse af personlig virksomhed 325
- 3.2.1. Kravet om erhvervsvirksomhed 325
- 3.2.1.1. Succession i ideel andel af virksomhed 329
- 3.2.1.2. Successionsadgangen for de enkelte aktiver 330
- 3.2.2. Successionens skatteretlige virkninger 335
- 3.2.2.1. Succession med hensyn til af- og nedskrivninger 337
- 3.2.2.2. Succession med hensyn til avancebeskatning 339
- 3.2.3. Succession i opsparet overskud (VSO) mv. 341
- 3.2.4. Erhververens fradrags- og afskrivningsret 346
- 3.3. Successionsoverdragelse af aktier 347
- 3.3.1. Betingelser i relation til selskabet 347
- 3.3.1.1. Aktivkriteriet 348
- 3.3.1.2. Indtægtskriteriet 360

3.3.2.	Betingelser i relation til aktierne	362
3.3.3.	Successionens skatteretlige virkninger	363
3.4.	Passivpost som kompensation for udskudt skattebyrde	365
3.4.1.	De fikserede passivposter	366
3.4.2.	Aftalte passivposter	367
3.4.3.	Den ligningsmæssige behandling af passivposter	372
3.5.	Parternes beslutning om succession	373
4.	Kapitalafkastordningen for aktier og anparter	375
4.1.	Betingelser for anvendelse af ordningen	376
4.2.	Beregning af kapitalafkastet	380
5.	Pensionssikring	381
5.1.	Ophørspension	382
5.1.1.	Den omfattede personkreds	382
5.1.2.	Krav om erhvervsvirksomhed	383
5.1.3.	Selvstændig i en periode på mindst 10 år	389
5.1.4.	Hel eller delvis afståelse af erhvervsvirksomhed	392
5.1.5.	Pensionsindskuddets størrelse	392
5.1.6.	Indbetaling af og fradrag for pensionsindskuddet	394
5.1.7.	De omfattede pensionsordninger	394
5.2.	Etablering af opsat pensionsordning	395

Kapitel 5 Privatformueretlige forhold 399

1.	Formuedeling mellem ægtefæller	400
1.1.	Formuefællesskab	401
1.2.	Særeje	402
1.2.1.	Særejeformer	403
1.2.2.	Særejeomfang	404
1.2.3.	Særligt om gæld	406
1.3.	Etablering af særeje	407
1.4.	Ændring og bortfald af særeje	409
2.	Formuedeling mellem arvinger	410
2.1.	Den legale arvedeling	411
2.2.	Arvedeling ved testamente mv.	413
2.3.	Ægtefællens ret til uskiftet bo	415
2.4.	Aftaler om udvidet testationskompetence	417
2.5.	Aftaler om begrænset testationskompetence	418
2.6.	Oprettelse af testamente	419
2.7.	Kombinering af ægtepagt og testamente	420
3.	Sikringsklausuler ved gave og arv	423
3.1.	Klausul om særeje	424
3.2.	Klausul om båndlæggelse	425

Indholdsfortegnelse

- 3.3. Klausul om ejerrækkefølge (successionsrækkefølge) 429
- 4. Begunstigelse i pensionsordninger mv. 433
- 5. Fremtidsfuldmagt 436

AFSNIT II
Omstrukturering

Kapitel 6 Virksomhedsstruktur og omstrukturering 441

- 1. Generelt om valg af virksomhedsstruktur 441
  - 1.1. Virksomhedens forhold 442
  - 1.2. Deltagernes forhold 444
  - 1.3. Lovregulering og offentlig kontrol og indsigt 445
  - 1.4. Skattemæssige forhold 447
- 2. Koncernstruktur for kapitalselskaber 449
  - 2.1. Den selskabs- og skatteretlige koncern 450
  - 2.2. Selskabsretlige koncernaspekter 462
  - 2.3. Sambeskatning af koncerner 465

Kapitel 7 Skattefri virksomhedsomdannelse 467

- 1. Betingelserne for skattefri omdannelse 468
  - 1.1. Krav til ejeren 468
  - 1.2. Krav til selskabet 469
  - 1.3. Krav til virksomheden 469
    - 1.3.1. Afgrænsningen af "virksomhed" 470
    - 1.3.2. Alle virksomhedens aktiver og passiver 477
  - 1.4. Krav til åbningsbalancen 484
  - 1.5. Krav til omdannelsesvederlaget 486
  - 1.6. Virksomheder med flere ejere 488
  - 1.7. Krav til beslutning og anmeldelse 491
- 2. Virkningerne af skattefritagelse 494
  - 2.1. De skatteretlige virkninger for ejeren 494
  - 2.2. De skatteretlige virkninger for selskabet 500
  - 2.3. Omdannelse fra virksomhedsordningen 501
    - 2.3.1. Omdannelse og ophør med virksomhedsordningen 502
    - 2.3.2. Omdannelse uden ophør med virksomhedsordningen 503
    - 2.3.3. Indskud af privat gæld ved omdannelsen 505
- 3. Den civilretlige virksomhedsomdannelse 506
- 4. Et eksempel på virksomhedsomdannelse 508
  - 4.1. Omdannelse med almindelig realisationsbeskatning 508
  - 4.2. Omdannelse med skattemæssig succession 509

Kapitel 8	Skattefri aktieombytning	512
1.	Betingelserne for skattefri aktieombytning	512
1.1.	Krav til de deltagende aktionærer og selskaber	512
1.2.	Krav til aktieombytningen	513
1.3.	Krav om stemmeflertal	516
1.4.	Krav til ombytningsvederlaget	518
1.5.	Tilladelse eller treårigt holdingkrav	520
1.5.1.	Tilladelse fra Skat	520
1.5.2.	Treårigt holdingkrav	526
2.	Virkningerne af skattefritagelse	528
2.1.	Virkningerne for aktionærerne	528
2.2.	Virkningerne for de deltagende selskaber	531
3.	Den civilretlige aktieombytning	533
4.	Et eksempel på skattefri aktieombytning	533
4.1.	Ombytning med almindelig realisationsbeskatning	534
4.2.	Ombytning med skattemæssig succession	535
Kapitel 9	Skattefri tilførsel af aktiver	537
1.	Betingelserne for skattefri tilførsel af aktiver	537
1.1.	Krav til de deltagende selskaber	538
1.2.	Krav til tilførslen	538
1.2.1.	Tilførsel af en virksomhed	539
1.2.1.1.	Krav om en "virksomhed"	540
1.2.1.2.	Afgrænsning af virksomhedens aktiver og passiver	544
1.2.1.3.	Virksomheden skal fungere med egne midler	557
1.3.	Krav til vederlaget for tilførslen	560
1.4.	Krav til tidspunktet for tilførslen	565
1.5.	Tilladelse eller treårigt holdingkrav mv.	567
2.	Virkningerne af skattefri tilførsel af aktiver	568
2.1.	Virkningerne for det indskydende selskab	568
2.2.	Virkningerne for det modtagende selskab	569
2.2.1.	Succession i aktiver og passiver	569
2.2.2.	Skattemæssige underskud og tab	571
2.3.	Virkningerne for aktionærerne i de deltagende selskaber	573
3.	Den civilretlige tilførsel af aktiver	573
4.	Et eksempel på skattefri tilførsel af aktiver	574
4.1.	Tilførsel med almindelig realisationsbeskatning	575
4.2.	Tilførsel med skattemæssig succession	575
Kapitel 10	Skattefri spaltning	578
1.	Betingelserne for skattefri spaltning	579

Indholdsfortegnelse

1.1.	Krav til de deltagende selskaber	579
1.2.	Krav til spaltningen	579
1.2.1.	Spaltningens aktiver og passiver	580
1.2.2.	Vederlaget til aktionærerne	584
1.3.	Krav til tidspunktet for spaltningen	586
1.4.	Tilladelse eller supplerende objektive betingelser	591
1.4.1.	Anvendelse af handelsværdier	591
1.4.2.	Balancetilpasning af aktiver og forpligtelser	592
1.4.3.	Forbud mod kontantvederlag til selskabsaktionærer	597
1.4.4.	Treårigt holdingkrav for selskabsaktionærer	597
1.4.5.	Afskæring af skattefri spaltning uden tilladelse	598
1.5.	Krav om indberetning	601
2.	Virkningerne af skattefri spaltning	602
2.1.	Virkningerne for det indskydende selskab	602
2.2.	Virkningerne for det modtagende selskab	605
2.3.	Virkningerne for aktionærerne	605
3.	Den civilretlige spaltning	606
4.	Et eksempel på skattefri spaltning	609
4.1.	Spaltning med almindelig realisationsbeskatning	610
4.2.	Spaltning med skattemæssig succession	611

Kapitel 11 Tilladelse til skattefri omstrukturering 615

1.	Det retlige grundlag for tilladelseskravet	615
2.	Skatteundgåelse som hovedformål	620
2.1.	Værner imod omgåelse af realisationsbeskatning	620
2.2.	Sondring mellem mål og midler	621
2.3.	Sondring mellem formål og hovedformål	622
2.4.	Blåstemplede formål indskrænker skatteundgåelsesklausulen	623
2.5.	Konkretisering og bevisbyrde	623
2.6.	Særligt om generationsskifte	625
3.	Tilladelse med vilkår	632
4.	Tilbagekaldelse af tilladelse	634

AFSNIT III

Generationsskifte og omstrukturering

Kapitel 12 Generationsskifte af personlige virksomheder 643

1.	Etablering af interessentskab	643
1.1.	Interessentskabets civilretlige virkninger	643
1.2.	Interessentskabets skatteretlige virkninger	645
1.3.	Analyse og gennemførelse af generationsskiftet	646

- 1.4. Nærmere om berigtigelsen af generationsskiftet 648
- 1.5. Et eksempel på etablering af interessentskab 649
- 1.5.1. Generationsskifte med almindelig realisationsbeskatning 650
- 1.5.2. Generationsskifte med skattemæssig succession 652
- 2. Etablering af kommanditselskab 653
- 2.1. Kommanditselskabets civilretlige virkninger 653
- 2.2. Kommanditselskabets skatteretlige virkninger 654
- 2.3. Et eksempel på etablering af kommanditselskab 655
- 3. Skattefri virksomhedsomdannelse 658

Kapitel 13 Generationsskifte af virksomheder i selskabsform 659

- 1. Grundlæggende overvejelser 659
- 1.1. Det almindelige salg af aktier 659
- 1.2. Avancebeskatningen af den ældre ejer 660
- 1.3. Finansieringen af generationsskiftet 660
- 1.4. Strukturhensyn 662
- 2. Indløsning af den udtrædende ejer 663
- 3. Køb via holdingselskab 665
- 4. Salg til søsterselskab 668
- 5. Forudgående aktieombytning 671
- 6. Forudgående skattefri tilførsel af aktiver 676
- 7. Generationsskifte ved skattefri spaltning 679

Anvendte forkortelser 686

Litteraturforkortelser 688

Litteraturfortegnelse 690

Oversigt eksempler 692

Doms- og afgørelsesregister 694

Stikordsregister 704